

Ivana VALOVÁ, *Podoby ženské kriminality v letech 1918-1938. Příklad měst Třebíč, Jihlava, Pelhřimov*. Diplomová práce FF JU, České Budějovice 2015, 99 s. + přílohy.

Posudek vedoucí diplomové práce

Bc. Ivana Valová ve své diplomové práci rozvinula výzkum, jemuž se věnovala již během svého bakalářského studia. Původně se zaměřovala pouze na zmapování jednoho politického okresu (Třebíč) a snažila se téma uchopit prostřednictvím historické antropologie, v diplomové práci svůj zájem rozšířila o další dva politické okresy (Jihlava, Pelhřimov) a zaměřila se ve větší míře historicko-demografické pojetí, respektive na socio-profesní analýzu pachatele. Tento přístup je v porovnání s předcházející kvalifikační prací lépe zvolený.

Práce se skládá z pěti poměrně zdařile provázaných a strukturovaných kapitol. První z nich má kompilační charakter a pojednává o vývoji soudnictví a trestního práva od druhé poloviny 19. století do roku 1938. Autorka využila základní publikace z právních a správních dějin. Často se uchylovala k přímým citacím zákonů, což sice při vlastním čtení působí poněkud rušivě, na druhou stranu však bylo tímto způsobem zabráněno případným nepřesnostem ve výkladu. Rovněž druhá kapitola má kompilační charakter a zaměřuje se na problematiku žen na okraji společnosti. Pro období první poloviny 20. století však bohužel neexistuje dostatek odborných publikací, které by se věnovaly tomuto tématu a přinášely systematickým výzkumem podložené informace, Ivana Valová tedy byla nucena převzít některé závěry platné pro starší období. Předkládaný kvalifikační spis se tak vlastně stává jakýmsi ověřením jejich platnosti pro epochu první republiky.

Vlastní jádro práce představuje 5. kapitola zaměřená na socio-profesní analýzu, která je založená na poměrně rozsáhlém výzkumu zápisů soudních přelíčení jednotlivých politických okresů. Limitem výzkumu však byla skutečnost, že ne ve všech politických okresech se zápisy soudních přelíčení zachovaly v celistvosti – v případě politického okresu Pelhřimov prošla většina spisů skartací a Ivana Valová tak měla k dispozici jejich nepatrný zlomek (41 případů), což může nežádoucím způsobem zkreslit výsledky výzkumu. Autorka kapitolu strukturovala podle studovaných politických okresů, trestné činy zkoumala v rámci desetiletí a následně se snažila nalézt odpověď na otázku, jaká žena ve sledovaném období páchala přestupky. Stanovila si tudíž několik kategorií (věk, rodinný stav, vzdělání, povolání, migrace), podle nichž sestavila databázi pachatele. Výklad doplnila rovněž vysvětlením některých právních souvislostí, zákonů a nařízení, které se v případech vyskytují, pevnou součástí textu tvoří i

přehledné grafy. Ivana Valová se v šesté kapitole následně pokusila na vybraných příkladech ze soudní praxe vytvořit přehled nejčastěji páchaných přestupků, vylíčit charakteristiku jejich pachatelek a rozkrýt jejich motivace. Občas se neubráníla zjednodušení, případně zvolenými případy spíše ilustrovala očekávané tvrzení, než by jej doložila, přesto je však v kapitole několik zajímavých zjištění. V kapitole 6. 5 se pak pokusila propojit rétoriku obžalob s generovými stereotypy; jedná se o zajímavý pokus, který bohužel nebyl důsledněji rozvinut.

Předkládaná práce má dobrou grafickou úroveň, vhodně zvoleny byly rovněž obrazové a textové přílohy. Obtíže měla autorka s odborným jazykem a stylistikou obecně, a to především v pasážích, v nichž se nemohla opřít o sekundární literaturu, při poslední korektuře byl však tento nedostatek z větší míry odstraněn. Přes uvedené výhrady práci Ivany Valové doporučuji k obhajobě a hodnotím ji ještě stupněm

v e l m i d o b ř e .

PhDr. Jitka Rauchová, Ph. D.

České Budějovice 28. srpna 2015